

सम्पादकीय

गणतन्त्रको विकल्प उन्नत गणतन्त्र

लोकतान्त्रिक प्रणालीको विकल्प उन्नत लोकतन्त्र हो। लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक प्रणालीमा मन नपर्ने दल र नेता फेर्ने पाइन्छ। आबधिक निर्वाचनमा मन नपर्ने नेता र दल फेर्ने पाइन्ने गणतन्त्र राजतन्त्रको तुलनामा धैरै उन्नत छ। जहाँ शक्ति जनतामा निहित हुन्छ। जनताले आफ्ना प्रतिनिधिहरूलाई छाने र उनीहरूलाई जवाफदेही बनाउने अधिकार राख्छन्। यो प्रणालीले योग्यता, पारदर्शिता, र जनताको सहभागितालाई बढावा दिन्छ। जसले देशको विकास र समृद्धिलाई सुनिश्चित गर्दछ। जनताबाट निर्वाचित हुन आफ्नो योग्यता पेस गर्नेपर्छ। अरु भन्दा राम्रो देखिन र देखाउन पनि योग्यताको प्रतिस्पर्धा हुन्छ।

हिजो राजतन्त्रको वेला टपक्क टिपेर विभिन्न पदमा पुगेका केहीले राजतन्त्रलाई स्थिरता र परम्पराको प्रतीकको रूपमा प्रस्तुत गर्नेछ। तर इतिहासले देखाउँछ कि यो स्थिरता प्रायः दमन र असमानतामा आधारित हुन्छ। अतः जनताको आवाजलाई दबाएर र परिवर्तनलाई रोकेर, राजतन्त्रले दीर्घकालीन रूपमा देशलाई कमजोर मात्र बनाउँछ। राजतन्त्रलाई स्थिरताको प्रतीक मान्नु भ्रम मात्र हो। यो प्रणालीमा शक्ति वंशानुगत रूपमा एउटै परिवारमा निहित हुन्छ। यही कारण यसले स्वाभाविक रूपमा असमानता र अधिनायकवादलाई मात्र बढावा दिन्छ।

आजको विश्वमा, जहाँ सूचना र प्रविधिले जनतालाई सशक्त बनाएको छ। २१ औं शताब्दीका जनता पक्कै पनि आफ्नो भाग्यको निर्माता आफै बन्न चाहन्छन्, कि जनसिद्ध अधिकारबाट शासन गर्ने कसैको अधीनमा रहन। अतः गणतन्त्रको जग्गा उभिएको नेपालमा राजसंस्था पुनर्स्थापनाको चर्चा केवल दिवास्वप्न हो। कसैको लहड र दम्भले जनताको बलिदानी र राजनीतिक सहमतिबाट प्राप्त उपलब्धि उल्टाउने सम्भावना न्यून छ। संविधान संस्थानको जटिलता, जनमतको अभावले यो विषयलाई वास्तविकताभन्दा धैरै टाढा पुन्याइसकेको छ। तसर्थ नेपालमा राजतन्त्रको औचित्य समाप्त भइसकेको छ। लोकतान्त्रिक प्रणालीको विकास, गणतान्त्रिक संविधान, निरंकुश शासनको अन्त्य, सामाजिक समानता र विश्वव्यापी लोकतान्त्रिक प्रचलनले राजतन्त्रलाई असम्भव बनाउँछ। विगतका आन्दोलनले पनि राजतन्त्र र लोकतन्त्र बीचको असंगतिलाई स्पष्ट पारेका छन्। यसैले राजसंस्था पुनर्स्थापनाको चर्चा केवल दिवास्वप्न मात्र हो। गणतन्त्र दिवसका दिनमा राजा गदीमा फर्कन्छन र गणतन्त्र समाप्त हुन्छ भन्ने दिउँसै देखेको सपना मात्र हो। यथार्थमा गणतन्त्रलाई बलियो बनाउन सबैलाई अठोट गर्ने दिन हुनेछ।

तपाईंको आज

मेष	: शत्रुको भय	तुला	: सहयोग मिलेछ
वृष	: भमेला बह्ने	वृश्चिक	: अप्रत्यसित लाभ
मिथुन	: शुभ यात्रा	घनु	: सत्कार मिलेछ
कर्फु	: आर्थिक समस्या	मकर	: शारीरिक भमेला
सिंह	: स्वास्थ्यमा सुधार	कुम्भ	: मानसिक तनाव
कन्या	: कार्यमा सफलता	मीन	: व्यापारमा लाभ

हरिसिंह भविश्यवाणी केन्द्र

पोखरा-१६, जोगिमणीमार्ग, मोबाइल: ९८५६०२०५८६
चिना, टिप, हस्तरेखा, आखत, माटो हेर्नका लागि सम्झनुहोस्।

पूर्व कर्मचारी सेवा परिषद्, नेपाल लमजुङ

शाखाको चौथो साधारण सम्पन्न

पोखरापत्र संचाददाता
पोखरा, २३ बैशाख

पूर्व कर्मचारी सेवा परिषद्, नेपाल लमजुङ शाखाको चौथो साधारण सभा सोमबार लमजुङ सदुमुकाम बेशीशहरमा सम्पन्न भयो।

कार्यक्रमको अध्यक्षता लमजुङ शाखाका अध्यक्ष धुमेरी श्रेष्ठ 'पिया'ले गर्नुपर्यो। प्रमुख अतिथि प्रजिञ्च माधव प्रसाद खोखरेल(लमजुङ),

विशिष्ट अतिथि पूर्व कर्मचारी सेवा परिषद्, नेपाल लमजुङ शाखाको चौथो साधारण सभा सोमबार लमजुङ सदुमुकाम बेशीशहरमा सम्पन्न भयो।

काहुखोला भाट समाजको १५ औं साधारण सभा तथा सम्मान कार्यक्रम

विनिता गाहामगर/ सविना कुवर
पोखरा, २३ बैशाख

काहुखोला भाट समाजको १५ औं साधारण सभा तथा सम्मान कार्यक्रम शनिवार सम्पन्न भएको छ।

कार्यक्रमको प्रमुख अतिथि वडा नं. १३ का अध्यक्ष किरण बरालले उद्घाटन गर्दै रानाभाट बन्धुहरु आफैन्नै परिवारका सदस्य जसैतै लान्ने बताउँदै समाज लाई आबश्यक सहयोग गर्न आफू तप्तप रहेको बताए।

सो अवसरा रानाभाट/भाट समाज गण्डकी प्रदेशका कोषाध्यक्ष ज्योतिष रुद्र बहादुर रानाभाट, दरबारश्वेत मिडिया प्रा.लि.का अध्यक्ष कृष्ण रानाभाट, निवर्तमान अध्यक्ष सु. भिमबहादुर रानाभाट र पुर्व अध्यक्ष एकदेव रानाभाटले शुभकामना मन्तव्य दिएको थिए।

कार्यक्रममा ८० वर्ष पुरा हुनु भएका जेष्ठ नागारिकहरु बुद्धि बहादुर रानाभाट र हरिमाया रानाभाट, संस्थापक अध्यक्ष पित्री प्रसाद रानाभाट, पुर्व अध्यक्षहरु ज्यो. रुद्रबहादुर रानाभाट र एकदेव रानाभाट तथा निर्वर्तमान अध्यक्ष सु. भिमबहादुर रानाभाट र लोक गायक हरि रानाभाटलाई सम्मान पत्र, अधिकारी र खादाले सम्मान गरिएको थिए।

त्यसै गरि विभिन्न विषयमा स्नातक तथा स्नातकोत्तर तह उत्तीर्ण समाजमा आवद्ध सदस्य तथा उनका छोराछोरीहरु पबित्रा रानाभाट, शुभद्रा शाही रानाभाट, कमल रानाभाट, बिन्दु रानाभाट,

सविना रानाभाट, सुदिप रानाभाट, दीक्षा रानाभाटलाई सम्मान पत्र, अधिकारी र खादाले सम्मान गरिएको थिए। समाजका अध्यक्ष श्रीराम रानाभाटको अध्यक्षतामा भएको कार्यक्रममा स्वागत कार्यसमिति सदस्य हरि रानाभाटले संचालन सचिव सुर्य रानाभाट (सुजु) ले गरेका थिए।

महिलाहरू आउँपालिकाको सहयोग र मादी गाउँपालिकाको सहयोग र मादी गाउँपालिका वडा नं. १२ मा रहेको भगवती बहुउद्देश्यीय सिकाई केन्द्रले वडा नं. १२, ११ र १० का महिलाहरूलाई उद्यमी बनाउन भन्दै सिस्नोमा साबुन बनाउने लघु उद्यमी ५ दिने तालिम दिएको छ।

मादी गाउँपालिकाको सहयोग र मादी गाउँपालिका वडा नं. १२ को समयमा श्री भगवती बहुउद्देश्यीय सिकाई केन्द्रको आयोजनामा संस्थाको भवन भगवतीटारमा प्रदान गरिएको तालिममा सिस्नोमोको साथै मेवा, तितेपाती, धू कुमारी, लगाएका जडिउटि जन्य सामाजी प्रयोग गरी साबुन बनाउन गर्ने सिकाईको थिए। तालिम समाप्त गरिएको तालिममा बोल्दै मादी गाउँपालिका प्रमुख देविजंग गुरुडले सिस्नोमका लागि मात्रै सिप सिस्नोमे बानीले गर्दा हामी नेपालीहरु पछि परेको बताउँदै सिकाईका कुराहरूलाई व्यवहारमा उतार्न सबैलाई आग्रह गरे। समूह बनाई व्यवसायिक रूपमा सामाजी उत्पादन गर्न प्रोत्साहन गर्दै उनले बिक्री वितरणका विषयमा बजार व्यवस्थापनको जिम्मा गाउँपालिकाले लिने प्रतिवद्धता समेत व्यक्त गरे।

महिलाहरूलाई सीप सिकाई आत्मनिर्भर बनाउने उद्देश्यले तालिमको आयोजना गरिएको आयोजक संस्थाको अध्यक्ष

विश्व आस्थामा दिवसमा १२८ जनाले स्वास्थ लाभ लिए

दुर्गा नेपाली

पोखरा, २३ बैशाख

पोखराको कार्यक्रमोडल हस्पिटलको आयोजना तथा सिल्पा कम्पनीको प्राविधिक सहयोगमा विश्व आस्थामा दिवसको अवसरमा मंगलबाट हस्पिटलको प्राइवेट छाती तथा दम रोग सम्बन्धित एक दिने निश्चल स्वास्थ्य प्रीक्षणमा शिविरमा १२८ जनाले सुविधा लिएका छन्।

शिविरमा फोक्सोको रोगहरु तथा उपचार संग सम्बन्धित जनवेतना मूलक जानकारी वरिष्ठ छाती रोग विशेषज्ञ डा.

मानव शरिरको अत्यन्त अस्तित्व प्राप्त र अवसरमा आएको समस्याको कारण यसीन हुन र अवसरमा १२८ जनाले चिल्लो

पिरो र अमिलो धैरै मात्रामा खाँदा पनि फोक्सोमा समस्या देखिने डा. गुरुडले बताए। साथै स्वास नलि सानो हुने, स्वास लिन गाहो हुने, धाँटी ध्वार ध्वार हुने जस्ता लक्षण फोक्सोमा आएको समस्याको कारण यसीन हुन र अवसरमा १२८ जनाले चिल्लो

प्रतिकारको पलमरी फडसन टेस्ट एंट ९५ जनाको गरिएको बताए।

सिल्पा कम्पनीका पिएफटी टेक्निसियन सजिब रोक्का लगायत प्राविधिकहरु सविना रानाभाट, रुपा गुरुड, संगीता श्रेष्ठ, विजु नेपाली, अनिता

सामाजिक बन्धनबाट मुक्त हुने 'थच्याड' हिमाली संस्कृति

सुनद्रकुमार थकाली
मुस्ताड, २३ बैशाख

जिल्लाको बारागुड मुक्तिक्षेत्र-३ ताइवेमा बसोबास गर्ने ताइवे गुरुड समुदायको थच्याड मौलिक संस्कृति हो। थच्याड संस्कृति कुनै पर्व नभई व्यक्तिको उमेर हद कर्तयो भन्ने सन्देश प्रवाह गर्ने संस्कार हो। ताइवे गुरुड समुदायमा ५७ वर्ष कटेपछि त्यस्ता व्यक्तिले स्वेच्छक रूपमा थच्याड गर्नुन्।

'थच्याड'को शाब्दिक अर्थ सामाजिक बन्धनबाटमुक्त हुनु हो। यो संस्कृति हिमाली भेकका ताइवे गुरुड समुदायको सदियाँदेखि चल्दै आइहेको पुरानो सांस्कृतिक प्रचलनका रूपमा लिने गरिएको छ। मुस्ताडमा अफै पनि मुखियाप्राथा विद्यमान छ। मुखियाको अनुगाइमा हरेक सामाजिक कामकाज सम्पन्न हुने गर्दै। गाउँसमाजको बैठक, भेला, खेतीपातीको काजदेखि गाउँमा हरेक कामका सूचना प्रवाह गर्ने कुटुवाल (छो) लगायतको काम आलोपालो रूपमा समाजमा बस्नेले गर्नुपर्ने हुन्छ। समाजले तोकेको जिम्मेवारी पूरा नगरेमा वा कुनै कार्यहरूमा अनुपस्थित भएमा समाजलाई जरिवाना तिर्नुपर्ने हुन्छ। समाजले तोकेको यस प्रकारका जिम्मेवारीबाट

छुटकारा पाउन ताइवे समुदायका गुरुडले ५७ वर्ष पुगेपछि थच्याड गर्ने प्रचलन अफै जीवन्त रहेको ताइवे समाजकी अगुवा सझीता ताइवे गुरुडले जानकारी दिनुभयो। "हाम्रो समाजमा ५७ वर्ष नुगिकन थच्याड गर्न पाइँदैन, थच्याड गरेपछि सामाजिक कार्यबाट मुक्त भयो भन्ने सदेशसहितको संस्कृति हो", गीता ताइवे गुरुडले भनुभयो, "गाउँले बोलाएको र तोकेको जिम्मेवारीबाट थच्याड गर्ने व्यक्तिमुक्त हुन्छ, यद्यपि स्वेच्छक रूपमा काम गर्ने व्यक्तिलाई थच्याडले अवरोध पाईन्।" उहाँका अनुसार ताइवे समाजमा ५७ वर्ष पुगेको उत्सव थच्याड सबैका लागि अनिवार्य हुँदैन। यो समुदायमा सक्नेले थच्याड गर्नुन, नसको व्यक्तिलाई थच्याड गर्नुपर्छ भन्ने अनिवार्य नहुने ताइवे समाजकी अगुवा सझीताले उल्लेख गर्नुभयो। उहाँका अनुसार थच्याड व्यक्ति र परिवारसँग जोडिएको एक पृथक संस्कृति हो। पहिलापहिला बिहेबारी धुमधामले गर्न नसकेकाहरूले जीवनको उत्तरार्थमा थच्याड संस्कृतिमार्फत उत्सवका रूपमा मनाउने परम्परा रहेको समाजकी सङ्घीताले जानकारी दिनुभयो। यो प्रचलन

ताइवे गुरुड समुदायमा मात्रै सीमित छैन। मुस्ताडको बारागुड मुक्तिक्षेत्र गाउँपालिकाअन्तर्गतका १९ वटै गाउँका गुरुड समुदायले स्वेच्छक रूपमा ५७ वर्ष कटेपछि थच्याड पर्व मनाउने प्रचलन छ, उहाँले भनुभयो। यो संस्कृति गर्दा कुलदेवताको पूजा गर्ने प्रचलन छ। थच्याड दुई दिनसम्म चल्दै। यस अवधिमा हिमालको कुलदेवतादेखि समुद्रभित्रसम्म संस्कृतिको मुख्य विशेषता रहेको उहाँले बताउनुभयो। यसैबीच, सोमबार मुस्ताडको जोमसोममा थच्याड संस्कृति भलिक्ने गरी परिक्रमा गरिएको छ। समाजका ५७ वर्ष कटेका व्यक्तिको बिदाइमा कुलदेवतालाई सम्भफ्दै 'जीवनको गरितशील कर्मबाट मुक्त भयो' भन्दै ताइवे संस्कृतिक गुरुड भाषामा गीत गाउँदै बिदा मान्ने गरिन्छ। संसारिक दुर्नियाँको प्राणी जगतु, वनस्पतिलागायत छुटकारा पाउने संस्कृति प्रचलन थच्याड हो। थच्याड गर्ने व्यक्ति र परिवारलाई गाउँसमाजले ठेकीमा छ्याड (कस्ती) र खादा लागेर पहिलो आर्शिवाद दिने गरिन्छ। त्यसपछि ताइवे समुदायले थच्याड गर्दा स्वदेश तथा विदेशमा बन्ने सबै समुदायका मानिस एक ठाउँमा भेला हुने भएकाले यसले छारिएर रहेका समुदायलाई एकापसमा जोड्ने पुलको काम गरिरहेको स्थानीय देवसिंह ताइवेले जानकारी दिनुभयो। उहाँका अनुसार यो संस्कृतिमा समुदायका महिला तथा पुरुष स्थानीय व्यक्तिगत सम्पत्तिमा आगलागीले दूलो क्षीत पुऱ्याएको छ। चालु वर्षको हालसम्म जिल्लामा १७ स्थानमा आगलागी हुँदा दुई सय दुई देवताको अवधिमा गर्दै आएको छ। यसलाई उत्सवका रूपमा मनाउने प्रचलन रहेको उहाँको भनाइ छ।

पोखरापत्र संवाददाता
स्याइजा, २३ बैशाख

स्याइजा आगलागीका घटना बढन थालेका छन्। केही दिन यता जिल्लाका विभिन्न स्थानमा आगलागी भझेहेको छ। आगलागीले घर, गोठ जलेका छन् भने वनजड्गलमा आगलागी हुँदा बन्यजन्तुको मृत्युसँगै खानेपानीका पाइप जलेर नष्ट भएका छन्।

एक सय १३ स्थानमा आगलागी हुँदा १८ सय ८ हेक्टर जंगल सखाप भएको छियो।

पुतलीबजार र वालिडविभिन्न स्थानमा लागेको आगोका कारण ५० लाख बाराबरको व्यक्तिगत पसल, घरगोठ सहित धनमाल नष्ट भएको छ। यसै, वालिड नगरपालिका-१२ भिन्न्याड तिलाहरेमा आगलागी हुँदा तीन गोठ जलेर नष्ट भएको छ। स्थानीय कमलकान्त न्यौपानेको बाख्यार्पमा पूर्णरूपमा जलेर नष्ट भएको छ भने फर्मसँगै रहेका दुई गोठ जलेर नष्ट भएको वडा अध्यक्ष विश्वजद्ग गुरुडले जानकारी दिए।

शुक्रवार वालिड ६ मिर्दिमा रहेको सिरक डसना उद्योगमा अगोलागी हुँदा १४ लाख ५० हजार क्षीती पुऱ्योको छ। नुवाकोट कार्यालय स्याइजाले जनाएको छ। सामुदायिक वन तथा खराबारीहरूमा आगलागीका घटना बढेको वन कार्यालयको भनाइ छ।

केही दिनको अन्तरालमा मात्रै धैरै ठाउँमा आगलागी भएको डिभिजन वन कार्यालय स्याइजाले जनाएको छ। सामुदायिक वन तथा खराबारीहरूमा आगलागीका घटना बढेको वन कार्यालयको भनाइ छ।

उता पुतलीबजार ७ मा खिमबहादुर खिरीको घरगोठमा अगोलागी हुँदा पूर्णरूपले जलेर नष्ट भएको छ। अर्जुनचौपारी गाउँपालिकामा आगलागी हुँदा १० लाख बाराबरको धनमाल नष्ट भएको छ। अर्जुनचौपारी गाउँपालिका-८ का ८० वर्षीय बुद्धबहादुर नेपालीको घर र गोठमा आगलागी हुँदा खानेपानीको पाइप जलेर नष्ट भएको छ। आगलागीबाट २ तले दुई गामाटो र टिनले छाएको कच्ची घरमा विद्युत सर्ट भई आगो लाग्दा जलेर नष्ट भएको छ। गत वर्षको सोहि अवधिमा

स्याइजा-तनहुँ जोड्ने सडक निर्माण, ७५ प्रतिशत काम पुरा

पोखरापत्र संवाददाता
स्याइजा, २३ बैशाख

स्याइजाको सदस्युकम्बाट तनहुँको दुलेगौडा जोड्न सडकको निर्माण कार्य तिव्र रूपमा अगाडी बढाइएको छ। तिव्र रूपमा निर्माण गरिएको पुतलीबजारको प्रगतिनगर-डाँडाङ्गावा पक्की सडकको निर्माण कार्यको ७५ प्रतिशत काम पूरा भएको छ।

पुतलीबजार नगरपालिका अन्तर्गत रहेको प्रगतिनगर-बहाकोट-नाच्चे-कालखु पोटाकिलो फराकिलो बनाउने काम सकिएको छ। सडकमा पर्खाल लगाउने, नाली बनाउने, प्रेड मिलाउने लगायतका काममहरू पूरा भएको कालोपत्रको काम थाल्न शुरू हुन लागेको पुतलीबजार नगरपालिकाका ईन्जिनियर सुदीप बरालले जानकारी दिए। "बाटो फराकिलो बनाउने काम सबै पूरा भएको छ। टेवा, पर्खाल र नाली निर्माणका काम ९५ प्रतिशत पूरा भएको छ।" ईन्जिनियर

नागरिक पारदर्शिताका लागि सार्वजनिक लेखा परीक्षण

पोखरा महानगरपालिका वडा नं. १३ गौडाकोमुखमा अवस्थित श्री नवदुर्गा भगवती मन्दिरको कम्पाउण्ड वाल निर्माण गर्दा निम्न बर्मोजिमको आमदानी तथा खर्च भएको व्यहोरा सम्बन्धित सरोकारवालाहरूको जानकारीको लागि यो सार्वजनिक सूचना प्रकाशन गरिएको छ।

योजनाको नाम: गौडाकोमुख नवदुर्गा भगवती मन्दिरको कम्पाउण्ड

ठेगाना: पोखरा-१३, गौडाकोमुख

योजना सुरु हुने मिति: २०८१/०९/१५ गते

योजना सम्पन्न हुने मिति: २०८१/११/३० गते

योजना सम्पन्न भएको मिति: २०८२/०१/१० गते

योजनाको कुल लागत: रु. ५,८८,२३५।-

महानगरपालिकाबाट: रु. ५,००,०००।-

जनसंसद्धी भागवतीबाट: रु. ८८,२३५।-

निर्माण समिति सदस्य संख्या: १३ जना महिला: २ पुरुष: ११

अधिकारी: माधव नारायण श्रेष्ठ सम्पर्क नं.: ९८४६०८११४४

गौडाकोमुख नव भगवती मन्दिर संरक्षण उपग्रहका समिति

पोखरा-१३, गौडाकोमुख

पोखरा-१३, गौडाकोमुख

बरालले भने, "यसैगरी नाली तर्फ ५ दशमलव ९ किलोमिटर, ५ दशमलव ५ किलोमिटर ग्रेड मिलाउने र ५ दशमलव ३ किलोमिटरमा सबैबेश विद्युताउने काम सम्पन्न भएको छ।" बैशाख महिनाको मध्येसम्म भौतिक प्राप्ति करिब ७५ प्रतिशत काम सम्पन्न भएको छ।

वैशाखको अन्तिम साताहित्र कालोपत्रे गरिने नगरप्रमुख तुलसीसीमा रेमीले बताए। सडकले स्याइजाको सदरमुकाम र तनहुँ जिल्लाको व्यापारिक केन्द्र दुलेगौडा जोड्ने छ।

बरालले भने, "यसैगरी नाली तर्फ ५ दशमलव ९ किलोमिटर, ५ दशमलव ५ किलोमिटर ग्रेड मिलाउने र ५ दशमलव ३ किलोमिटरमा सबैबेश विद्युताउने काम सम्पन्न भएको छ।" विश्ववैदिक वैज्ञानिक विद्युताउने व्यक्तिल